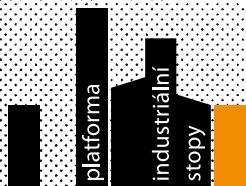

INDUSTRIÁLNÍ STOPY 2014 / ČTVRT STOLETÍ POTÉ

Vestiges of Industry 2014 / Twenty-Five Years On

ZÁŠTĚTA / THE EVENT IS HELD UNDER THE AUSPICES OF

Ministerstvo kultury ČR / *Czech Ministry of Culture*
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR / *Czech Ministry for Regional Development*
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR / *Czech Ministry of Industry and Trade*

POŘADATELÉ / ORGANISERS

Industriální stopy o.s. / *Vestiges of Industry*
Výzkumné centrum průmyslového dědictví FA ČVUT / *Research Centre for Industrial Heritage*
Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI / *Technical Monuments Committee of ČKAIT & ČSSI*
Národní památkový ústav – GR Praha / *National Heritage Institute Prague*
Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska / *Association of Historic Settlements of Bohemia, Moravia and Silesia*
OK ČKAIT Ostrava

ORGANIZÁTOR / EVENT COORDINATOR

Smart Communication s.r.o.

GENERÁLNÍ PARTNER / GENERAL PARTNER

VÍTKOVICE a.s.
DOLNÍ OBLAST VÍTKOVICE

HLAVNÍ PARTNER / MAIN PARTNER

Metrostav Development a.s.

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI / MEDIA PARTNERS

Respekt
Literární noviny
Časopis Stavebnictví
Český rozhlas Radio Wave
Zprávy památkové péče
ProPamátky
Proti šedi.cz
Architekt

Konference je součástí programu NAKI Ministerstva kultury (DF11P01OVV016) Industriální topografie České republiky /
The conference is organised under the NAKI programme of the Ministry of Culture, as part of the Industrial Topography project (DF11P01OVV016)

Generální partner /

Hlavní partner /

Pod záštitou a s podporou /

MINISTERSTVO
KULTURY

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Hlavní mediální partner /

RESPEKT

LITERÁRNÍ
NOVINY

PROPAMÁTKY
INTERNETOVÝ PORTÁL

foto / photo Viktor Mácha

„Průmyslové dědictví jsou pozůstatky průmyslu a techniky, a jako součást kulturního dědictví člověka má historický význam pro porozumění civilizačnímu vývoji, pro pochopení principů technologických změn, pro vědomí společenských souvislostí; vztahuje se k událostem a činnostem s dějinnými důsledky. Reprezentuje hodnoty a zkušenosti – technické, vědecké, architektonické, umělecké i sociální, ale také materiální, pro něž si zaslouží chránit a zachovat.“

Industriál_paměť_východiska

Industriální stopy 2014 / Čtvrt století poté

Konference je zaměřena na specifickou situaci průmyslového dědictví, jako součásti kulturního dědictví a duševního i materiálního bohatství, poznamenaného mnohokrát zpřetřhanou historickou kontinuitou během 20. století, a posléze i ekonomickou transformací uplynulých desetiletí.

Navazuje na sérii setkání, konferencí a bienále *Industriální stopy* a připomíná složitou situaci průmyslového dědictví čtvrt století po změně politického systému a proměně kulturní atmosféry po roce 1989, jak se projevuje nejen v České republice, ale i v okolních zemích bývalého východního bloku.

Cílem akce je nastínit některé charakteristické rysy a problémy, které provázejí úsilí o záchranu, nové využití, ale příliš často i ohrožení průmyslového dědictví. Do prostředí Dolní oblasti Vítkovice se konference vrací po třech letech.

“Industrial heritage comprises the remains of industry and technology, and as part of the cultural heritage of humankind is of historical importance for understanding the development of civilisation, grasping the principles of technological change, and for an awareness of social context; it involves events and activities that had historical consequences. It represents values and experiences—technical, scientific, architectural, artistic, social and material—that make it worthy of protection and conservation.”

Industry_Memory_Perception

Vestiges of Industry 2014 / Twenty-Five Years On

The Vestiges of Industry conference focuses on the specific nature of industrial remains as a part of our cultural, intellectual and material heritage, a heritage profoundly impacted by frequent interruptions to its historical continuity over the course of the 20th century and by the economic transformation of recent decades.

The conference ties in with a series of past meetings and conferences and the Vestiges of Industry biennial. It highlights the complex situation industrial heritage is in a quarter century after the change in political system in 1989 and the subsequent transformation of the cultural environment as observed not just in the Czech Republic but also in neighbouring countries of the former Eastern bloc.

The conference aims to chart some of the characteristic features and problems that accompany efforts to conserve and find new uses for industrial heritage and some of the main risks it faces.

Úvod

Aktivita, které zpočátku podnikala skupina amatérských nadšenců od poloviny osmdesátých let 20. století, dostaly pevnější obrysy začátkem století 21. V roce 2001, po první úspěšné konferenci *Industriální stopy/Vestiges of Industry* v tehdy čerstvě zpřístupněné staré čistírně odpadních vod v Praze-Bubenči, se postupně formovala nezávislá platforma kolem akcí a mezinárodních bienále. Industriální stopy se staly informačním rozcestníkem, který propojuje zájem o průmyslové dědictví a industriální architekturu, upozorňuje na památky techniky a průmyslu v České republice i napříč evropskými zeměmi. Především ale sdružuje síly pro jejich prezentaci, záchranu a zpřístupnění, inspiruje k dalšímu využití.

Průmyslové dědictví je nepřehlédnutelné, viditelnější, získává veřejnou podporu. Platforma Industriální stopy je prostředníkem pro nastolení naléhavých témat a pojmenování příčin, které ohrožují mizející hodnoty. Propojuje mezioborové, odborné a zájmové, profesionální i amatérské (pro-am) aktivity.

Industriální stopy jsou místem silných zážitků, prostorem pro sociální kontakty a uměleckou tvorbu, jsou alternativními turistickými cíli a východiskem udržitelného rozvoje.

Introduction

Activities that were initially pursued from the mid-1980s by a group of amateur enthusiasts acquired firmer contours in the new millennium. In 2001, after the first Vestiges of Industry conference was held as a great success on the premises of a recently converted sewage treatment plant in Prague-Bubeneč, an independent platform gradually came to be established around the activities and events of the international biennial conference. Vestiges of Industry became an information signpost, a central point to turn to in order to learn more about industrial heritage and industrial architecture, and a medium for drawing attention to technical and industrial monuments in the Czech Republic and in other countries across Europe. It above all served as a channel through which to join forces in efforts to present, conserve, and facilitate public access to heritage sites, and as a source of inspiration for finding new use for such sites.

Industrial heritage is all around us and it is gaining visibility and winning more support from the public. The Vestiges of Industry platform is a medium where important issues can be raised and the risks to the values of industrial heritage can be identified. It is a hub for interdisciplinary work and the activities of interest groups, professionals, and amateurs.

Industrial heritage sites are sources of powerful experiences, venues for social interaction and artistic creativity, alternative tourist destinations, and of sustainable development.

Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI

Programové cíle Kolegia byly zveřejněny v červnu 1999

„Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI si neklade žádné převratné cíle – nechce objevovat objevené. Kromě koordinační činnosti obdobných institucí působících v zemích Visegradské čtyřky, chceme nabídnout spolupráci všem domácím institucím, která se již léta problematikou technických památek zabývají. Jsme toho názoru, že Komora i Svaz disponují takovými odborníky, že vytvořit prostředníka mezi našimi kolegy a těmito institucemi, pokusit se vnést do kunsthistorických přístupů řešení problémů památek ve větší míře i pohled technický a technologický, bude ku prospěchu památek a to nejen technických.“

V roce 1999 se Kolegium stalo spolu s Výzkumným centrem průmyslového dědictví ČVUT Praha a Národním památkovým ústavem – Generálním ředitelstvím Praha spoluzakladatelem platformy *Industriální stopy*, která po šesti ročnicích bienále *Industriální stopy* iniciovala uspořádat každoročně *Dny památek techniky a průmyslového dědictví*, které se konají v rámci EHD (Dny evropského dědictví) letos již potřetí.

Technical Monuments Committee of ČKAIT & ČSSI

In June 1999 the Technical Monuments Committee published its mission statement

“The mission of the Technical Monuments Committee of ČKAIT & ČSSI is nothing revolutionary—it is not seeking to reinvent the wheel. Alongside its coordination work, like that of other institutions in the countries of the Visegrad Four, it aims to offer cooperation to all domestic institutions that have been engaged in work on technical monuments for many years. It is our conviction that the Czech Chamber of Certified Engineers and Technicians and the Czech Union of Civil Engineers has the kind of experts that can create a bridge between our colleagues and these institutions and introduce a greater technical and technological perspective into art-historical methods for studying issues connected with monuments to the benefit of monuments, and not just technical monuments.”

In 1999 the Committee, the VCPD / Research Centre for Industrial Heritage and the National Heritage Institute co-founded the “Platform / for Industrial Heritage / Vestiges of Industry”, and three years ago (2012) the “Monuments of Technical and Industrial Heritage Days” were established, which coincide with the European Heritage Days (EHD), and in 2014 will take place for the third time.

Industriální topografie

Konference *Industriální stopy 2014/Čtvrt století* poté je součástí výzkumného projektu *Industriální topografie České republiky* (DF11P010VV016) v rámci programu NAKI (národní a kulturní identity) Ministerstva kultury ČR a bezprostředně reaguje na oživený zájem o téma historicky a umělecky pozoruhodných technických objektů a industriálních děl, které jsou pamětí doby a míst, kde stojí, příležitostí k sebereflexi, napomáhají současnému zakotvení, představují mimořádný potenciál a možnosti dalšího využití.

Projekt řeší Výzkumné centrum průmyslového dědictví Fakulty architektury Českého vysokého učení technického v Praze, které dlouhodobě a v mezinárodním kontextu mapuje průmyslové dědictví České republiky, především se zaměřením na architektonické a urbanistické hodnoty, stavebně technická a památková hlediska nového využití průmyslového dědictví.

VCPD FA ČVUT je kolektivním členem mezinárodní organizace pro ochranu průmyslového dědictví TICCIH (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage).

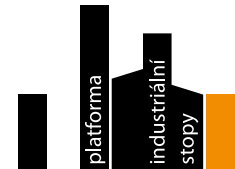
Industrial Topography project

The *Vestiges of Industry 2014/Twenty-Five Years On* conference is organised as part of the *Industrial topography* research project (no. DF11P010VV016) supported under the NAKI programme (National and Cultural Identity) of the Czech Ministry of Culture. It is a direct response to the renewed interest in the subject of technical and industrial sites of historical and artistic value, which are the repositories of memory of the age and place they exist and operated in, and offer an opportunity for self-reflection, help create a sense of attachment to a place, and represent a source of extraordinary potential and possible re-use.

The project is run by the Research Centre for Industrial Heritage (VCPD) at the Faculty of Architecture of the Czech Technical University in Prague, which has long and internationally been engaged in mapping industrial heritage in the Czech Republic, with a particular focus on its architectural and urbanistic values and the structural-technical and heritage criteria of new uses for industrial heritage.

The VCPD is a collective member of TICCIH (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage).

www.industrialnitopografie.cz

Národní kulturní památka důl Hlubina a vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren

Železářny, původně nazývané Rudolfova huť (podle svého zakladatele olomouckého arcibiskupa Rudolfa) byly založeny v roce 1828 v blízkosti vydatného naleziště uhlí jako součást širšího záměru využití slezsko-ostravského uhlí pro výrobu železa a z jeho produkce následně výstavby železnice z Vídně přes Ostravu do Krakova, která by po svém dokončení umožnila široký odbyt pro těžené uhlí a výrobky železáren. Původní koncepce F. X. Riepla byla záhy po zahájení výstavby nahrazena koncepcí výstavby závodu s vlastní výrobou surového železa v koksové vysoké peci. Pudlovací pec byla zapálena v roce 1830 a dvě koksové vysoké pece byly uvedeny do provozu postupně v roce 1836 a 1838. Po smrti svého zakladatele, arcibiskupa Rudolfa, prochází železářny změnami majetkových vztahů. Podstatný vliv získává vídeňský bankovní dům Salomona Rothschilda, který v jejich blízkosti založil v roce 1852 nový uhelný důl, jako zdroj suroviny pro výrobu železa ve vysokých pecích. Vzhledem k poměrně velké hloubce dobývaného ložiska dostal důl jméno Hlubina. Dnešní podoba areálu vznikala postupně od sedmdesátých let 19. století až do šedesátých let 20. století. V roce 1899 byla postavena nová budova koupelen podle projektu architekta Felixe Neumanna. Převážná část dochovaného areálu dolu byla vybudována v prvních dvaceti letech 20. století. Z té doby pochází i přístavba koupelen podle návrhu architekta Otakara Béma, který plně respektoval charakter původních objektů. V roce 1924 byla do provozu uvedena nová jámová budova a strojovna byla opatřena největším parním těžním strojem v revíru.

Hlubina Coalmine and the Coking Plant and Blast Furnaces of Vítkovice Ironworks National Monument

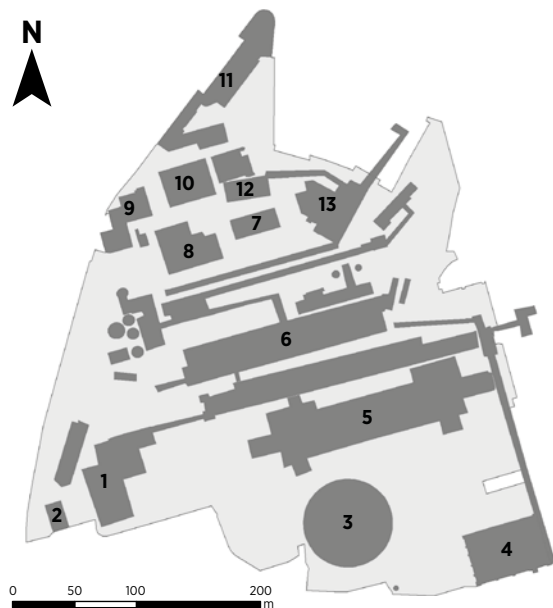
Vítkovice Ironworks (originally called “Rudolph Ironworks” after its founder, Archbishop Rudolph of Olomouc) was founded in 1828 in an area of dense coal deposits as part of a larger plan to use coal from the Silesia-Ostrava region to manufacture iron, and to use that iron to build the railway from Vienna to Ostrava and on to Krakow, the completion of which would open up large markets for the mine’s coal and for the ironworks’ products. F. X. Riepl’s original plan was replaced soon after the start of construction by a new plan to build a plant that could produce its own pig iron in a coke blast furnace. The puddling furnace was lit in 1830 and the two coke blast furnaces began operating in 1836 and 1838. After the death of the founder, Archbishop Rudolph, ownership of the ironworks changed hands. The Viennese banking house of Salomon Rothschild obtained substantial control over the ironworks and in 1852 founded another mine in its vicinity as a source of raw materials for producing iron in the blast furnaces. “Hlubina” (“deep”) mine took its name from the great depth of the coal bed. The site’s current appearance is the result of gradual changes introduced between the 1870s and the 1960s. In 1899 a new bathroom building was built by architect Felix Neumann. Most of the surviving parts of the mine complex were built in the first two decades of the 20th century. The extension of the bathrooms also dates from that time and was designed by architect Otakar Bem, who fully respected the character of the original objects. In 1924 a new mine shaft began operating and the machine room acquired the largest steam-powered winding machine in the district.

Bezprostředně tak na sebe navazoval technologický tok těžby uhlí, výroby koksu a jeho využití při výrobě železa ve vysoké peci. Postupný vývoj a nepřetržitá kontinuita výroby zanechala po zastavení provozu v roce 1998 jedinečný stavební a technický fond z různých časových období.

Vzhledem k mimořádné památkové hodnotě celého areálu Dolu Hlubina, koksovny a vysokých pecí Vítkovických železáren byly jednotlivé objekty a technická zařízení prohlášeny za Národní kulturní památku a od roku 2008 nese areál značku European Heritage Label.

Coal mining, coke production, and the use of the latter to produce blast-furnace iron thus formed a series of smoothly linked steps in a tidy production chain. After operations ceased in 1998, the site's continuous history of development and production left behind a unique collection of structures and technology from different time periods.

The extraordinary heritage value of Hlubina coalmine, and the coking plants and blast furnaces of Vitkovice Ironworks, led to the individual buildings and the technical equipment being declared a national monument, and in 2008 the complex was awarded the European Heritage Label.

Seznam objektů / List of sites

1. vysoká pec č. 1 / blast furnace no. 1	7. těžní věž / winding gear tower
2. velín / control room	8. strojovna / engine room
3. plynojem / gas holder	9. kompresorovna / compressor room
4. energetická ústředna č. VI / generator no. VI	10. staré koupelny / old bathroom
5. vysoké pece č. 4 a 6 / blast furnaces no. 4 and 6	11. nové koupelny / new bathroom
6. koksová baterie / coking plants	12. kotelna / boiler room
	13. třídírna / coal sorting plant

Jsme stavitelé. Jsme architekti. Jsme urbanisté.
Jsme spolutvůrci města.

Jsme Metrostav Development.

www.metrostavdevelopment.cz

Špičkoví strojaři věří svým nástupcům

UYCHOVÁVÁME MLADÉ TALENTY

www.vitkovice.cz

VÍTKOVICE

MACHINERY GROUP